

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/34/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118200077
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:5118200077.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Olgy Lichnerovej vo veci starostlivosti súdu o mal. F. C. G., nar. XX.XX.XXXX a mal. J. G., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u otca, obaja zastúpení Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny J. L., deti rodičov H. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. L., R. XXXX/XX, zastúpeného A. F. G., bytom K., H. XXXX/XX a H. G., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., P. XXX, zastúpenej E. G. F., advokátkou, so sídlom J. L., B. XX/XX, o zvýšenie výživného, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26. marca 2018, č.k. 14P/10/2018-92, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zmenil rozsudok tamojšieho súdu, č.k. 5P/38/2015-65 zo dňa 30.11.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 4CoP/4/2016-92 zo dňa 04.02.2016 tak , že matka je povinná prispievať od 04.01.2018 na výživu mal. F. C. výživným vo výške 65 Eur mesačne a na mal. J. výživným vo výške 55 Eur mesačne, vždy k 20. dňu v mesiaci vopred, k rukám otca. Zameškané výživné za obdobie od 04.01.2018 do 30.04.2018 na mal. F. C. vo výške 93,71 Eur a na mal. J. vo výške 94,68 Eur uložil súd prvej inštancie matke zaplatiť otcovi do 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. O trovách konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že rozsudkom tamojšieho súdu, č.k. 5P/38/2015-65 zo dňa 30.11.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 4CoP/4/2016-92 zo dňa 04.02.2016 súd schválil rodičovskú dohodu, predmetom ktorej bolo (okrem iného) zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca a určenie výživného na mal. F. C. vo výške 40 Eur a na mal. J. vo výške 30 Eur mesačne. Od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane maloletých v súvislosti so vzrastajúcim vekom maloletých a ich zdravým psychickým a fyzickým rastom a rozvojom, s ktorými sú späté vyššie náklady ako boli náklady postačujúce na pokrytie ich odôvodnených potrieb pred dvoma rokmi. Mal. F. C. nastúpil na základnú školu, strava v jedálni základnej školy stojí 1,11 Eur/denne, povinný poplatok za školskú družinu je 4 Eur mesačne a dobrovoľný poplatok je 1 Eur mesačne. Mal. J. má náklady na stravu v jedálni v materskej škole 1,29 Eur/denne. Zároveň sa podstatne zmenili aj pomery na strane matky, ktorá zmena spočíva v tom, že matka začala dosahovať vyšší príjem. Kým totiž v období pred vyhlásením rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 4CoP/4/2016-92 (t. j. v období od júna 2015 do februára 2016) bol priemerný príjem matky cca 490 Eur, v období pred vyhlásením tohto rozsudku bol už priemerný príjem matky cca 717 Eur brutto, čo v čistom predstavuje cca 465,63 Eur/mesačne (a to bez zahrnutia nemocenských dávok vyplatených v máji, júni a júli 2017). Vzhľadom na takýto aktuálny čistý príjem matky je teda daný dostatočný priestor na zvýšenie výživného o sumu 25 Eur na každé dieťa, t. j. na mal. F. C. na 65 Eur mesačne a na mal. J. na 55 Eur mesačne, čo je zmenou pomerov na ich strane vyžadované,

príčom starostlivosť o deti nemožno prenášať iba na otca, ktorého osobné a majetkové pomery sa od poslednej úpravy výživného výrazne nezmenili. V roku 2017 mal otec (ako masér) tržby 11.256,53 Eur/ročne, resp. 938,04 Eur mesačne, spláca hypotekárny úver vo výške 166,95 Eur mesačne. Súd prvej inštancie prihliadol ku skutočnosti, že matka maloletých má vyživovaciu povinnosť aj k mal. H. G., nar. XX.XX.XXXX, na ktorú otec platí výživné vo výške 40 Eur mesačne (bez rozhodnutia súdu). Súčasne však pripomenul, že výživné v doposiaľ stanovenej výške zo strany matky pre maloletých (40 Eur, resp. 30 Eur) je iba o málo vyššie ako zákonom stanovené minimálne výživné a sotva stačí na zaplatenie jedla v škole, resp. škôlke, pričom maloletí určite majú náklady na stravu aj doma, náklady na oblečenie, ubytovanie, zdravotnú starostlivosť, náklady súvisiace s ich vzdelávaním, ktoré musí hradiť ich otec. Zročné výživné za obdobie od 04.01.2018 do 30.04.2018 vo výške 93,71 Eur (18,71 Eur + 3 x 25 Eur) a 94,68 Eur (19,68 Eur + 3 x 25 Eur) povolil súd prvej inštancie matke zaplatiť v lehote do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine, § 232 ods. 3 CSP, o trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka mal. detí a domáhala sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že výživné pre mal. F. C. a mal. J. zvýši pre každého o 10 Eur. Uviedla, že od poslednej úpravy výživného v roku 2016 nedošlo k zvýšeniu jej príjmu tak, aby mohla byť výška výživného zvýšená o takmer 100 %, ktoré zvýšenie nezodpovedá jej možnostiam a schopnostiam. Vytýkala súdu prvej inštancie, že nezohľadnil skutočnosť, že v roku 2017 bola práceneschopná a má doposiaľ zdravotné problémy. Pokiaľ zo svojho príjmu zaplatí nájomné a výživné pre mal. deti, nezostane jej pre ňu a jej mal. dcéru ani 100 Eur. Nevidela dôvod na to, aby požadovala vyššie výživné od otca mal. dcéry, nakoľko tento jej pomáha, keď má zdravotné problémy a dcéru si bráva. Z finančných dôvodov nemá možnosť cestovať do J. L. za deťmi, a napriek tomu, že deti často bývajú u starých rodičov v K., otec jej deti odmieta počas ich pobytu u starých rodičov dať. Chodila za deťmi do školy, čo otec zamietol a požiadal školu, aby jej neumožnila styk s deťmi. Ďalej uviedla, že otcom deklarovaný príjem cca 400 Eur mesačne nezodpovedá jeho skutočnému príjmu, nakoľko ako masér živnostník musí jeho príjem predstavovať minimálne cca 1.000 Eur mesačne.

3. Otec vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť, alebo zvýšiť výživné o 10 Eur na každé dieťa mesačne. Uviedol, že prejavil ústretovosť voči matke, keď požadoval výživné 75 Eur na každé dieťa a následne svoju požiadavku znížil. Mal za to, že významným v danej veci je i príjem otca dcéry matky za posledných 6 mesiacov a zistenie, či v dostatočnej výške prispieva na výživu maloletej. Tvrdenie o jeho príjme matkou považuje len za domnienky ničím nepodložené a nepreukázané relevantnými daňovými dokladmi. Nepravdivé je i tvrdenie matky, že si deti nemôže brávať z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov a zmennej prevádzke v práci, nakoľko má peniaze na právne služby a cigarety, takže jej peniaze nechýbajú. Pokiaľ ide o styk matky s deťmi, navrhol jej, aby sa obrátila na orgán sociálnej kurately a požiadala o zmenu úpravy styku, dohoda s matkou však možná nie je. Dôrazne sa ohradil voči tvrdeniu matky, že zakázal škole, aby sa deti s matkou stretávali. K odmietnutiu styku matky so synom F. došlo z dôvodu, že učiteľka matku vôbec nepoznala a javí sa ako správne jej rozhodnutie nedať dieťa neznámemu človeku. Matka nemá o deti žiaden reálny záujem, ani raz nezatelefonovala, nespýtala sa, či sú zdravé, ako sa majú, aké majú známky v škole a podobne. Skutočnosť, že mal. deti často bývajú u starých rodičov v K., je irelevantná, nemá s výškou výživného nič spoločné. Starí rodičia mu všemožne pomáhajú, najmä, keď je v práci, ale aj finančne, nakoľko sa jedná o ich vnukov a je im za to vďačný.

4. Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k vyjadreniu otca zotrvala na svojom návrhu zvýšiť výživné pre každé dieťa o 10 Eur a poukázala na súhlas otca s jej návrhom v podanom vyjadrení k odvolaniu. Pokiaľ uvádzala, že deti sú často u starých rodičov v K., chcela tým len uviesť, že sa nachádzajú v mieste jej trvalého bydliska a mohla by sa s nimi stykať i v K..

6. Krajský súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

7. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné sa samé živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4 Zákona o rodine).

8. Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa menia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane maloletých detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom ich odôvodnených potrieb, nákladov na štúdium, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením ich príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ich vyživovacích povinností.

9. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bolo rozhodované o úprave práv a povinností k mal. deťom - mal. F. C. a mal. J. rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica, č.k. 5P/38/2015-65 zo dňa 31.11.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 4CoP/4/2016-92 zo dňa 04.02.2016, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej obe mal. deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala platiť výživné sumou 40 Eur mesačne pre mal. F. C. a 30 Eur mesačne pre mal. J. G.. V tom čase obe deti navštevovali materskú školu, príjem matky predstavoval sumu cca 490 Eur mesačne, mala ďalšiu vyživovaciu povinnosť, príjem otca zo živnosti za rok 2015 predstavoval sumu 6.780 Eur, výdavky 6.677,29 Eur, základ dane 102,71 Eur.

10. Od poslednej úpravy výživného uplynuli dva roky. Pomery mal. detí sa nepochybne zmenili, nakoľko nastala zmena spočívajúca v plynutí času a vzrastajúcim vekom mal. detí, mal. F. C. začal navštevovať základnú školu. Príjem matky súd prvej inštancie vyhodnotil ako 717 Eur brutto, 465,63 Eur netto mesačne (bez zahrnutia nemocenských dávok vyplatených v máji, v júni, v júli 2017). Z potvrdenia o príjme matky, z ktorého súd prvej inštancie vychádzal, vyplynulo, že od augusta 2017 do januára 2018 sa čistý mesačný príjem matky pohyboval v rozmedzí od 448,61 Eur do 790,24 Eur netto. Z daňového priznania otca za rok 2017 vyplývali jeho príjmy 11.256,53 Eur, výdavky 8.225,64 Eur, základ dane 3.030,89 Eur. Náklady matky predstavujú platenie nájomného vo výške 195 Eur, 30 Eur električka, 25 Eur mesačne strava v škôlke, 7 Eur poplatok za škôlku, poberá výživné pre mal. H. vo výške 40 Eur mesačne. Náklady otca predstavujú platby spojené s užívaním bytu, hypotekárny úver vo výške 166,95 Eur mesačne, náklady mal. detí predstavujú cca 22 Eur mesačne na stravu v školskej jedálni pre mal. F. C., 25 Eur mesačne na stravu v škôlke pre mal. J., poplatok pre ZRPŠ po 30 Eur ročne pre každé dieťa. Obaja rodičia majú na deti, ktoré majú zverenú starostlivosť, i náklady na bežný život detí - na stravu v domácnosti, na ubytovanie, na oblečenie a obuv, na školské i mimoškolské aktivity, zdravotnú starostlivosť, atď.

11. Ustanovenie § 231 CSP umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach, a to v prípade, že sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie splátok. Podmienkou pre opakované rozhodnutie o výživnom je zmena pomerov, ktorá je upravená v § 78 Zákona o rodine. Podľa ods. 1 veta prvá tohto ustanovenia, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Dôvodom na zmenu rozhodnutia o výživnom je podstatná zmena okolností (či už na strane oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. V zmysle tzv. valorizačnej klauzuly, upravenej v ods. 3 tohto ustanovenia, sa pri posudzovaní, či došlo k zmene pomerov, vždy musí prihliadnuť na vývoj životných nákladov za celé obdobie, za ktoré sa navrhuje zmena výšky výživného.

12. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu danej veci dospel odvolací súd k zhodnému názoru ako súd prvej inštancie, že návrh otca na zvýšenie výživného pre obe mal. deti bol čiastočne dôvodný. Predovšetkým na strane detí nastala podstatná zmena pomerov s ohľadom na celkový vývoj životných nákladov od doby poslednej úpravy výživného, pričom bolo potrebné prihliadnuť na ich vek, náklady spojené so školskými i mimoškolskými aktivitami, ich zdravotný stav, ktoré všetky náklady predstavujú ich odôvodnené potreby. Zmenili sa i pomery na strane otca, ktorého príjem zo živnosti sa zvýšil a rovnako i pomery na strane matky, u ktorej v čase od predchádzajúceho rozhodnutia došlo k zvýšeniu jej príjmu, matka má vyživovaciu povinnosť k ďalšiemu mal. dieťaťu.

13. Pokiaľ súd prvej inštancie na základe ním zisteného skutkového stavu zvýšil výživné zo strany matky pre obe mal. deti s účinnosťou od 04.01.2018 zo sumy 40 Eur na sumu 65 Eur pre mal. F. C. a zo sumy 30 Eur na sumu 55 Eur pre mal. J., nemohol odvolací súd jeho rozhodnutiu nič vytknúť, nakoľko výška výživného pre obe mal. deti zodpovedá jednak odôvodneným potrebám mal. detí, ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom ich matky. Odvolací súd zdôrazňuje, že vyživovacia povinnosť otca k mal. deťom je plnená predovšetkým jeho osobnou dennou starostlivosťou o ne, pričom nepochybne prispieva na potreby detí zo svojho príjmu, ktorý je porovnateľný s príjmom matky.

14. Pokiaľ matka v podanom odvolaní poukazovala na svoju nepriaznivú finančnú situáciu, odvolací súd zdôrazňuje, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča a súd neberie do úvahy pri skúmaní možností a schopností povinného rodiča, ako aj jeho majetkových pomerov výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Dodáva, že právo na výživu je zákonný nárok dieťaťa a každý rodič je povinný vyživovať dieťa, aj keď na úkor svojho minima.

15. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ matka zaplatí výživné pre obe mal. deti vo výške 120 Eur mesačne, zostane jej z jej príjmu dostatočná suma, aby zabezpečila rovnakú životnú úroveň i svojmu tretiemu dieťaťu, mal. H. a bude tak zabezpečená rovnaká životná úroveň pre všetky tri deti matky.

16. Pokiaľ matka tvrdila, že príjem otca dosahuje výšku cca 1.000 Eur mesačne, odvolací súd zdôrazňuje, že z obsahu spisu tento záver nevyplýva. Pokiaľ ide o príjem otca, odvolací súd vychádzal z daňových priznaní otca za minulé obdobie, ktoré neboli žiadnym relevantným spôsobom spochybnené.

17. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

18. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.